

طرز العمل ليلام گمرکات

مطابق ماده 136 و بند (3) ماده 54 قانون گمرکات، طرز العمل فروش و خروج اموال از قيد گمرک که آماده ليلام اند ذيلاً تصريح ميگردد.

تعريف اصطلاحات: براي اينکه در اين فصل چيزی متناقض در موضوع يا مفهوم نباشد:

- (الف) **ليلام کننده:** شخص که در گمرکات ثبت بوده و جوازنامه قانونی داشته باشد.
- (ب) **مزايده:** به معنی قيمت که در ليلام توسط مزايده کننده (داوطلب) برای اموال بطور جداگانه و يا گروپی پيشنهاد ميگردد.
- (ج) **مزايده کننده:** به معنی شخصیکه در پروسه مزايده شامل ميباشد (داوطلب).
- (د) **پيشنهاد:** به معنی پيشنهاد خصوصي يا سند مزايده که قبل از ليلام يا بعد از اكمال يا پذيرش مزايده به مزايده کننده تسليم داده ميشود.
- (ه) **قيمت احتياطي:** به معنی قيمت اموال ليلام شده نکه گمرکات آنرا قبل از ليلام تعيين مينمايد و شامل محصول و مالیه ميباشد توسط رئيس تثبیت ميگردد. قيمت احتياطي از طرف گمرکات بطور محرم (سری) حفظ و مزايده کننده گان و عامه مردم از آن آگاه نمی باشند.

2. **درخواست اخذ جوازنامه منحيث ليلام کننده:** رئيس عمومي گمرکات از طريق انتشار اطلاعیه در دو روزنامه معتبر از اشخاص ذيعلاقه ارايه درخواستی اخذ امتياز ليلام کننده مجو (ثبت شده) گمرکات را مطالبه مينمايد.

3. **واجد شرايط:** اشخاص که داراي شرايط و مواصفات ذيل باشند برای اخذ امتياز ليلام و ثبت در گمرکات درخواست نموده ميتوانند.

4. شرايط و صفات ثبت

شخص دارنده شرايط و صفات ذيل حق دارد امتياز ليلام کننده مجوز گمرکات را

حاصل نمايد.

- (الف) تابعيت افغانی
- (ب) 30 سال عمر يا بالاتر
- (ج) شهرت و سمعه نيك در حصه تجارت
- (د) دفترکاري مقيم افغانستان
- (ه) تصديق بانک با اعتبار
- (و) عضويت اطاقهای تجارت و صنايع
- (ز) ثبت رياست عوايد

5. **ثبت لیلام کننده گان:** تمام درخواستی های که به ریاست عمومی گمرکات ارسال میگردد به کمیته انتخاب پیشکش میگردد. اعضای این کمیته امر تعرفه و قیمت گذاری و معاون گمرکات بوده و ایشان چهار نفر را غرض منظوری و ثبت منحصی لیلام کننده به رئیس عمومی پیشنهاد می نمایند.

6. **تهیه تضمین بانکی، سند تضمینات و غیره توسط لیلام کننده گان:** شخص که منحصی لیلام کننده (هیئت لیلام) مجوز انتخاب میگردد کتباً تضمین خط را که حسب قرار محکمه صادر شده جهت اجراءات قانونی ایفای وظیفه منحصی لیلام کننده به ریاست عمومی گمرکات تقدیم میدارد. وی همچنان سند تضمینات بانکی را به مبلغ (50000) پنجاه هزار افغانی که بعد از ختم دوره خدمت قابل اعاده میباشد به ریاست عمومی گمرکات تسلیم مینماید.

7. **مدت اعتبار جوازنامه.** - جوازنامه از تاریخ صدور برای مدت پنج سال مدار اعتبار میباشد.

8. **فسخ جوازنامه:**

(الف) در صورت کدام شکایت علیه لیلام کننده، یا نارضایتی رئیس عمومی از کار لیلام کننده، با حفظ حق اعتراض وی بر فیصله رئیس عمومی، هر لیلام مربوط به وی را فسخ، یا کار وی را در حالت تعلیق قرار دهد و یا حق اخذ جواز و ثبت را برای یک مدت معین به وی نمیدهد.

(ب) لیلام کننده مجوز که به اثر حکم فخره (الف) این ماده جوازنامه اش لغو گردیده باشد به اداره حکمیت گمرکی عارض شده میتواند.

(ج) در صورتیکه لیلام کننده تقاضای فسخ جوازنامه خویش را داشته باشد، ریاست عمومی گمرکات رابایست سه ماه قبل آگاه سازد.

9. **تمدید میعاد کار:** یک لیلام کننده میتواند بعد از ختم دوره پنج ساله یا ختم دوره تمدید شده دوباره ثبت نماید.

10. **منظوری اموال لیلامی:**

(الف) زمانیکه اموال در هر جا نزد هر شخص باشد به مرحله فروش تحت قانون گمرکات، و یا به نظر شخص موصوف اموال آماده به فروش میگردد، موضوع به اطلاع رئیس گمرک رسانیده میشود و نیز لست اموال آماده به فروش به رئیس گمرک ترتیب میگردد.

(ب) رئیس گمرک مربوطه بعد از اخذ معلومات فوق الذکر یا حسب تصمیم شخصی خویش حکم فروش اموال را مطابق احکام قانون گمرکات از طریق لیلام توسط بخش مربوط یا لیلام کننده مجوز صادر می نماید. موصوف تثبیت قیمت احتیاطی اموال را مطابق احکام قانون تقاضا می نماید. مالیات و محصول قابل پرداخت الی تاریخ تثبیت قیمت احتیاطی اموال شامل قیمت احتیاطی اموال لیلامی میباشد.

در صورتیکه وضعیت اموال بنا به هر دلیل خراب شده باشد، قیمت احتیاطی آن نظریه ارزش فعلی آن از طریق گمرک مربوطه تعیین میگردد. قیمت احتیاطی شامل قیمت ارزیابی شده محصول و مالیات و سایر تادیات میباشد.

(ج) مطابق حکم پیشنهاد شده ریاست عمومی گمرکات، اموال ذیل از طریق لیلام به فروش نمیرسد.

- I. اسلحه و مهمات نظامی .
- II. مشروبات الکولی، مواد مخدره و مسکره .
- III. کتب ضبط شده، مواد کتبی غیر اخلاقی، مخرب، ضد حکومت یا مغایر دین.
- IV. اموال تراتزیت به استثنای اموال ضبط شده.
- V. محموله مراجع دیپلوماتیک به استثنای اموال ضبط شده.

- (4) هیچ مال از لیلام منع نمیگردد مگر اینکه
- (الف) محکمه حکم توقف لیلام را صادر نماید.
- (ب) رئیس عمومی گمرکات یا مامور مسؤل لیلام حکم تعلیق لیلام را صادر نماید.

11. ارزش اموال لیلامی: تمام اموال که ارزش مجموعی تعیین شده آن یا قیمت احتیاطی آن از یک میلیون افغانی تجاوز ننماید، از طریق لیلام عامه توسط رئیس گمرک مربوطه در معرض لیلام عامه به فروش میرسد، و تمام اموال که ارزش مجموعی تعیین شده آن، یا قیمت احتیاطی آن از یک میلیون افغانی تجاوز می نماید، در لیلام عامه از طریق لیلام کننده مجوز به فروش میرسد. به استثنای حالات که اموال سریع الفساد میباشد از جانب رئیس گمرک مربوطه از طریق لیلام عامه یا پیشنهاد خصوصی بدون در نظر داشت ارزش آن به فروش میرسد.

12. انتخاب لیلام کننده: رئیس گمرک مربوطه یک لیلام کننده را از میان لیلام کننده گان مجوز کتباً برای اجرای لیلام انتخاب مینماید. با در نظر داشت اینکه اموال آماده به فروش باشند و به موصوف حد اقل پانزده روز قبل در مورد محل و تاریخ برگزاری لیلام اطلاع میدهد.

13. وظایف لیلام کننده منتخب: وظایف لیلام کننده منتخب قرار ذیل اند.

(الف) ترتیب نمودن لست موجودی تمام اموال شخصاً یا توسط شخص تحت اثر وی به حضور رئیس گمرک مربوطه یا شخص باصلاحیت از جانب وی.

(ب) تعیین نمودن موضوعات ذیل هفت روز قبل از تاریخ لیلام و به نشر رسانیدن آنها در دوروزنامه ملی بشکل اعلان و در صورت امکان از طریق رادیو اولویت بیشتر خواهد داشت.

- I. زمان و مکان لیلام بطور واضح
- II. رایه مشخصات اموال آماده به فروش در لیلام

در صورتیکه ضرورت به نشر اعلان در روزنامه گردد، اموال باقیمانده یا اموال که قبلاً اعلان آن به نشر نه رسیده باشد، این اموال مجدداً در معرض لیلام قرار میگیرد، و اعلان اموال مذکور روی تخته اعلانات گمرک مربوطه حداقل دو روز قبل از اجرای لیلام نصب میگردد. و لیلام کننده مجوز اقدامات ذیل را مرعی میدارد.

(ج) ارسال لست یا جدول موجودی اموال متذکره به تمام اطاق های تجارت و صنایع و اتحادیه های تجاری در ساحه مربوطه .

(د) نمایش همچو اموال و یا نمونه های آن (سمپلز) در اماکن و یا محلات به شیوه که برای رئیس گمرک مربوطه قابل قبول باشد.

تمام مصارف تبلیغاتی، آماده ساختن دوسیه ها، پلان لیلام و توزیع آن، نمایش اموال و صدور احکام در مورد قبولی مزایده یا پیشنهاد خصوصی نهائی از جانب مقام با صلاحیت به عهده لیلام کننده میباشد.

14. حق کمیشن لیلام کننده مجوز :

(1) لیلام کننده مطابق آتی برای هر معامله مستحق کمیشن شناخته میشود:

(الف) بالای یک میلیون افغانی 1

(ب) برای مبلغ

فیصد

مازاد یک میلیون نیم فیصد

(2) لیلام کننده مجوز در موارد ذیل مستحق کمیشن شناخته نمیشود

(الف) بالای پول تضمینات یا پول بیعانه که نسبت عدم موفقیت مزایده برنده به حساب دولت باقی میماند.

(ب) بالای پول که اداره رسمی دولتی جهت رفع ضرورت خویش لیلام را به خود منحسر سازد.

(ج) بالای پول که مامور موظف گمرکی با لا تر از بلندترین قیمت مزایده از مزایده برنده بدست می آورد حین توطئه مزایده کننده گان (دوطلب کننده گان) و یا حین دوباره مزایده نمودن.

(3) تمام مصارف که در بند (2) فقره (13) این طرز العمل تصریح گردیده از کمیشن قابل پرداخت برای لیلام کننده مجوز توسط مامور با صلاحیت مربوط در صورت ناکامی لیلام کننده از اجرای وظایف داده شده وی وضع میگردد.

15. اموال که بشکل دستجمعی به معرض لیلام قرار داده میشود. - تمام اموال در محل مناسب به مزایده گذاشته میشود تا بلندترین قیمت مزایده را حاصل نماید به استثنای حالات که رئیس گمرک مربوطه حکم فروش اموال را در محلات مختلف دهد.

16. مواصفات مزایده کننده و سند مزایده: شخصیکه از مواصفات ذیل برخوردار باشد میتواند در

لیلام از طریق (مزایده آزاد، سند مزایده، پیشنهاد خصوصی، مزایده دوباره) اشتراک کند:

(الف) داشتن تذکره تابعیت افغانستان و جواز شرکت ثبت شده و تسلیمی نقل آن بدین منظور

(ب) از جانب مقام ذیصلاح سلب صلاحیت نشده باشد.

(ج) نظم را مراعت نموده و از این طرز العمل اطاعت نماید.

12. لیلام توسط یا تحت نظارت لیلام کننده صورت می گیرد. - لیلام باید شخصاً توسط لیلام کننده یا تحت نظارت مستقیم وی توسط یک عضو هیئت موصوف در حضور معاون گمرک مربوطه طبق طرز المعل ذیل صورت گیرد.
(الف) قبل از شروع مزایده، لیلام کننده باید تعداد فئات بسته های اموال مختلف و مشخصات اموال را اعلان نماید. لیلام کننده باید قبل از شروع لیلام طرز العمل و قواعد را تشریح نماید.

(i). تمام لیلام ها باید به اساس مشخصات اموال صورت گیرد. تمام اموال به اساس بندل یا وزن به فروش میرسد. اگرچه تمام انواع تکه، فلز، رابر، پلاستیک، کاغذ، مواد کیمیائی و غیره بطور تغیر ناپذیر به اساس وزن به فروش میرسد. در همه حالات صورت فروش اموال به اساس وزن به تن میتریک یا کیلوگرام میباشد.
(ii). در صورت لیلام اموال به اساس بندل، وزن تقریبی و تعداد بسته جهت تسهیل تشخیص و انتقال اموال در بندل ها ذکر میگردد. اگرچه وزن اضافی که در ورق ارزیابی ذکر نگردیده، منتقل نمیگردد به استثنای پرداخت مقدار تفاضلی که منتقل گردیده است.

13. طرز لیلام. - لیلام به شکل ذیل صورت میگیرد:

(الف) هیچ مزایده کمتر از 80% قیمت احتیاطی که قبلاً و یا در وقت لیلام اعلام میگردد قابل قبول نمی باشد.
(ب) مقدار مبلغ مزایده، نام بلندترین قیمت دهنده و نام دومین قیمت بلنددهنده را توسط مامور مؤظف نظارت لیلامی درج اسناد گردیده، ضم آن کاپی تذکره و نمبر تشخیصه مالیاتی شخص مزایده برنده حفظ میگردد.

14. پول بیعانه (عربون) قابل پرداخت: بیست و پنج فیصد مقدار کل بلندترین قیمت مزایده برای هر معامله آنا بعد از اعلان برنده بشکل بیعانه (عربون) قابل تادیه میباشد. عدم موفقیت به پرداخت این رقم منجر به لغو مزایده شده و اموال به دومین قیمت بلند مزایده به فروش میرسد و یا هم مجدداً در معرض لیلام به (دو اطلبی) قرار میگیرد.

15. مقدار قیمت باقی مزایده که باید در دفتر پرداخته شود: مقدار باقی قیمت مزایده بایست توسط مزایده کننده موفق (برنده) بطور نقدی یا از طریق حواله بانکی در مدت هفت روز به استثنای روزهای رخصتی به خزانه دولت پرداخته شود قسمیکه از جانب رئیس تجویز میگردد. در صورتیکه رئیس مدت را بیشتر از هفت روز تمدید ننماید در هر احوال که وی آنرا مناسب و درست ملاحظه مینماید عمل کند.

16. پول بیعانه (عربون) ضبط میگردد: اگر بیلانس مقدار مزایده در مدت معین پرداخته نشود، پول بیعانه به نفع دولت ضبط میگردد، و اموال از طریق لیلام دوباره یا از طریق دیگر به فروش میرسد.

17. لیلام از طریق سند مزایده یا پیشنهاد دواطلبی: مزایده کننده در لیلام با تسلیم نمودن سند مزایده و یا پیشنهاد خصوصی شامل مزایده میگردد. در صورتیکه

پیشنهادکننده پیشنهادخصوصی خویش را در ظرف سر بسته همراه حواله پولی معادل بیست و پنج فیصد قیمت به نام رئیس گمرک ارسال بدارد. رئیس گمرک در میدان لیلام آزاد ظرف پیشنهاد کننده را در حضور تمام مزایده کننده گان باز می نماید، این سند مزایده از جانب مقام ذیصلاح پذیرفته میشود بشرطیکه قیمت پیشنهاد خصوصی بلندتر از قیمت نهائی مزایده در لیلام آزاد باشد.

18. **لیلام اموال سریع الفساد و خطرناک:** در صورت عدم مغایرت با احکام این طرز العمل، رئیس گمرک مربوطه میتواند اموال سریع الفساد را از طریق پیشنهاد خصوصی یا لیلام آزاد در هر زمان به پیشنهاد مالک اموال به فروش برساند.

19. **لیلام کننده هدایت تحویلی اموال را صادر می نماید:** (الف) لیلام کننده حین دریافت تصدیق نامه صادره از جانب رئیس گمرک مربوطه و یا نماینده با صلاحیت وی با توجه به اینکه تمام مبلغ مزایده تحقق یافته باشد حکم تحویلی اموال را با مهر و امضای خویش عنوانی مزایده برنده که شهرت و شماره تذکره وی با نمبر بسته ها و مشخصات کامل اموال منحیث مقدار آن (وزن/تعداد) و قیمت که اموال به فروش رسیده می باشد صادر می نماید.

(ب). مزایده برنده سند تحویلی را به شخص که اموال در جمع آن قید است پیشکش نموده، موصوفاً ملاحظه سند تحویلی اموال و اخذ رسید از مزایده برنده تحت نظارت و به حضور مامور مؤظف گمرک در این بخش اموال لیلامی را به مزایده کننده تسلیم می نماید. در صورت تنازع روی تسلیمی اموال تصمیم مامور صلاحیت دار گمرک مربوطه که پیشنهاد مزایده را قبول نموده است نهائی بوده، و اعتراض جانب مقابل بالای تصمیم گرفته شده مطابق احکام قانون میباشد.

20. **پذیرش مزایده:** (الف) سند مزایده لیلام تابع قبولی از جانب رئیس یا معاون گمرک مربوطه بوده و مزایده کننده (داوطلب) حق ندارد بدون اجازه مامور مؤظف نظارت لیلام از پروسه خارج شود.

(ب). در صورتیکه مقدار بلندترین مزایده داده شده در لیلام تا هشتاد فیصد قیمت احتیاطی برسد، رئیس بلندترین مزایده را بعد از حصول قناعت که قیمت احتیاطی با مقدار و حالت اموال متناسب باشد قبول مینماید. ولی اگر وی به این عقیده باشد که نرخ بهتر از اموال بدست میاید، او اموال را در معرض لیلام دوباره در جدول لیلام قرار میدهد

(ج). در صورتیکه مقدار بلندترین مزایده داده شده در لیلام تا شصت فیصد باشد مگر کمتر از هشتاد فیصد قیمت احتیاطی، امر معاون عمومی گمرکات در زمینه اخذ میگردد.

(د). در صورت خساره یا خرابی اموال، جائیکه مقدار بلندترین مزایده کمتر از شصت فیصد نرخ احتیاطی باشد، امر اختصاصی رئیس عمومی گمرکات در زمینه اخذ میگردد.

اوامر متذکره در مدت 15 روز از تاریخ حصول بیست و پنج فیصد بیعانه (عربون) و یا در حالات خاص از مدت تجدید شده در صورتیکه تعقیب یا بازپرسی ضرورت باشد، صادر گردد قابل اعتبار است.

21. **تعدیلات پس پرداخت:** مبلغ بیعانه در پرداخت نهائی مزایده معامله می‌گردد. اگر مزایده توسط مقام ذیصلاح مورد قبول قرار نمی‌گردد، پول بیعانه به مزایده کننده قابل اعاده می‌باشد.

(الف) در صورتیکه تفاوت کمیت یا کیفیت در وزن و یا مقدار نظر به کمیت که اعلان گردیده بود به میان آماده باشد، پول اضافی که از این بابت پرداخت گردیده است بعد از اختتام پروسه تسلیمی اموال لیلام شده حسب عریضه مزایده کننده صورت می‌گیرد اگر به اساس مقیاس وزن مثلاً (کیلوگرام تن، لیتر یا متر و غیره به فروش رسیده باشد).

27. **صلاحیت رئیس در فسخ لیلام و غیره:** (1) در صورت عدم مغایرت با احکام این طرز العمل، رئیس از صلاحیت های ذیل برخوردار است .....

(الف) فسخ تمام پروسه لیلام (دوطلبی)

(ب) مطابق فقره 25 این طرز العمل قبولی مزایده لیلام یا رفض نمودن پروسه لیلام و یا پیشکش آن در هر وقت قبل از تسلیم نمودن اموال به مزایده برنده و یا بعد از تسلیم نمودن اموال لیلام شده به مزایده برنده که عمداً به دارایی های عامه صدمه وارد نموده باشد از صلاحیت رئیس عمومی می‌باشد.

(ج) وضع محدودیت یا رد ورود اشخاص به محل لیلام یا جایکه آنها در پروسه اشتراک می نمایند.

(د) در صورت عدم مغایرت با مواد این طرز العمل، رئیس مربوطه میتواند اوامر عمومی یا خصوصی را جهت تنظیم بهتر پروسه لیلام طوریکه وی معتقد باشد که اوامر متذکره جهت حفظ منافع عامه ضروری است، صادر نماید.

در صورتیکه (اسم بانک) در طول هفت روز قادر به پرداخت مبلغ فوق الذکر نباشد (اسم بانک) مکلف به پرداخت بیست فیصد تکتانه اضافی اعتبار از انقضا هفت روز در یکسال الی پرداخت اصل مبلغ به رئیس گمرک حساب واردات دولت میباشد.
این سند تضمینات بانک الی مدت یکسال از تاریخ صدور سند تضمینات بانکی مدار اعتبار می باشد.

شریف الله "ابراهیمی"
معین عواید و گمرکات

فضل الله "فاضل"
سرپرست امریت تقنین وپالیسی رئیس عمومی گمرکات
عبد الجلیل "جمرانی"